

Erivajadusega õppija individuaalse õppimise tingimused ja kord Rakvere Ametikoolis

I Üldsätted

Mõisted

- 1) Erivajadusega isikuna mõistetakse õppijat, kelle puue, terviserike, õpi- või käitumisraskus, eriline andekus või pikemaajaline õppetööst eemalviibimine toob kaasa vajaduse teha muudatusi kooli õppekavast tulenevas õppesisus, õpikeskkonnas jne või rakendada muid paindlikke õppevorme.
- 2) Erivajadusega õpilased jaotatakse:
 - õpiraskustega õpilased;
 - käitumishäiretega õpilased;
 - andekad õpilased;
 - pikemaajaliselt koolist puuduvad õpilased;
 - keha- või meelepuuetega õpilased;
 - psüühikahäiretega õpilased;
 - majanduslikult raske koduse olukorraga õpilased,
 - liitpuuetega õpilased.
- 3) Termineid kasutatakse alljärgnevas tähenduses:
 - Häire – kliiniliselt äratuntav sümptomite kogum või käitumine, mis häirivad isiku funktsioone;
 - Puue – psüühilise, anotoomilise ja/või füsioloogilise funktsiooni kaotus või kõrvalekalle.
- 4) Individuaalne õppekava (edaspidi IÕK) on erivajadustega õpilaste jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilastele tingimused eriala võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.
- 5) Individuaalne õppegraafik (edaspidi IÕG) on majanduslikult raske koduse olukorraga õpilastele, kes peavad ise peret üleval, ja teiste õppetööst puudumist vajavate olukordade jaoks koostatud õppegraafik, mis loob tingimused õppekava muutmata õppeaineid vastata vastavalt õppija võimalusele, kehtestades paindliku ajagraafiku ja vastamise meetodid.

II Erivajaduste väljaselgitamine

- 1) Kooli õpilaste vastuvõtul toimub erivajaduste väljaselgitamine:
 - arstitõendi alusel;
 - eelneva haridustaseme omandatust tõendava dokumendi alusel;
 - eelnevalt lõpetatud kooli eripära arvestades.
- 2) Õppeprotsessi käigus toimub erivajaduse väljaselgitamine õpitulemuste, õppetööst osavõtu ja käitumise põhjal.
- 3) Erivajadustega õppuri kohta täidab klassijuhataja profülaktilise töö kaarti (lisa 20.1/lisa 20.2).

IV Individuaalsed õppevormid

- 1) Erivajaduste korral rakendatakse õppekavast lähtuvat eriprogrammilist õppekava või paindlikku ajagraafikut (individuaalplaan). IÕG koostatakse aineõpetajate nõusolekul, IÕK vajaduse otsustab direktor, toetudes vajadusel pedagoogilis-psühholoogilisele või meditsiinilisele uuringule.
- 2) Kui õpilasel ilmneb edasijõudmatus üldharidusainetes, võimaldatakse õppijal I/II kursuse lõpus üle minna kutseõppele põhihariduse baasil.
- 3) Üleviimine vormistatakse 31. augusti direktori käskkirjaga, mille aluseks on õppenõukogu otsus ning õpilase ja alaealise õpilase korral lapsevanema kirjalik avaldus ja nõusolek.

V Erivajadusega õppija individuaalse arengu toetamine

1) Õpiabi

Õpiabi osutamise eesmärk on võimaldada võimetele ja arengutasemele vastavat õpiabi õpilastele, kellel on individuaalsest arengust tingitud mahajäämus ja õpiraskused.

2) Tugisüsteemid ja –teenused

Õppija individuaalse arengu toetamiseks on koolis loodud õppekasvatustöökomisjon ja tugisüsteemid, kus igapäevaselt töötavad kasvatustöö metoodik, psühholoog ja turvamees. Vajadusel kaasatakse tugikeskuse töösse karjäärinõustaja, õpetajad, klassijuhatajad, medõde, raamatukogutöötaja, huvijuht ja õpilasesinduse liikmeid või teised isikud.

Töötajad tegelevad õpilasega, kellel on:

- käitumis- või kohanemiseraskused
- õpiraskused ja õppevõlgnevused
- sotsiaalsed, majanduslikud, psühholoogilised või isiklikud probleemid

3) Õpiabi vormid

- a) Esmast õpiabi osutatakse tundides diferentseeritud õpetamise kaudu, kasutades erimetoodilisi võtteid, vajadusel rakendatakse erineva raskusastmega ülesandeid;
- b) Kohaldatakse IÕK või IÕG kas ühes või mitmes aines;
- c) Toimuvad konsultatsioonid kõigis õppeainetes. Konsultatsioonide ajad on teadetetahvliitel välja pandud;
- d) Tööandajaga koostöös kohaldatakse erivajadustega õpilaste praktikakorraldust;
- e) Praktika õppekeskkonnas korraldamisel erivajadustega õppijale arvestatakse eritingimusi, mida õppija vajab. Õppijale, kelle erivajadus on tingitud erilisest andekusest, esitatakse praktilise väljaõppe läbiviimisel kõrgendatud nõudeid tulenevalt tema erivajadusest.

4) Individuaalne õppekava ja individuaalne õppegraafik (individuaalplaan)

- IÕK koostamise algatamise kooli poolt otsustab õppenõukogu. Õpilasel (alaealise õpilase puhul lapsevanemal) on õigus taodelda IÕK põhjendatud avalduse alusel.
- Erivajadusega õppijale koostatakse õppeasutuse õppekavast lähtuv IÕK, kus on arvestatud õppija erinevaid vajadusi, sh õppija erilist andekust või võimekust antud eriala omandamisel.
- IÕG määratakse õpilase põhjendatud avalduse alusel, plaan koostatakse klassijuhataja ja aineõpetajate koostööna.

- a) IÕK koostab vastava valdkonna osakonnajuhataja koostöös aineõpetaja(te) ja klassijuhatajaga.
- b) IÕK määratakse maksimaalselt üheks õppeaastaks. IÕG ajaperioodiks, mil õppija peab õppetööst eemal viibima.
- c) IÕK määratakse:
- Direktori käskkirjaga
 - Kooli õppekavaga võrreldes vähendatud või kõrgendatud nõuded eeldusel, et uued nõuded võimaldaks õppekava eesmärkide täitmise vastavalt õppesisule ja sellest tulenevatele õpitulemustele
 - IÕK rakendamise aeg ja põhjused ning õpitulemuste hindamine
 - Erisused õppekorralduses, vajadusel viiakse õppetööd läbi väljaspool õppeasutuse ruume
 - Õppeaja lühendamine või pikendamine
 - Täiendava inimressursi kaasamise vajadus ja vastutusvaldkond
- d) IÕG määratakse:
- Direktori käskkirjaga
 - IÕG rakendamise aeg ja õpitulemuste hindamine
 - Erisused õppekorralduses, vajadusel viiakse õppetööd läbi väljaspool õppeasutuse ruume

5) IÕK ja IÕG rakendamine

- a) Rakendamise otsusest teavitab klassijuhataja õpilast, alaealise õpilase puhul kirjalikult lapsevanemat. Klassijuhataja teeb vastava märkuse kursuse õppetöö päevikusse (klassijuhataja tunni kohale õppepäevikus ning õpilase nime juurde ainetes, milles rakendatakse IÕK või IÕG)
- b) Koostöös aineõpetajatega koostab õpilane IÕK või IÕG tegevuskava.
- c) IÕK või IÕG alusel õppivat õpilast ei märgita puudujaks õppeainetes, mille kohta on kohaldatud IÕK või IÕG.
- d) IÕK rakendamist toetavad kõik kooli õpiabivõimalused (esmane õpiabi, konsultatsioonid, õpioskuste õpetamine, süstemaatiline tugikeskuse teenus, vajadusel meditsiiniline sekkumine ehk ravi jt).
- e) IÕK ja IÕG rakendatust jälgivad klassijuhataja ja aineõpetajad ning kokkuvõttes teeb klassijuhataja arenguestluste käigus.

6) Arenguestlus

Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul viib klassijuhataja erivajadusega õppijaga läbi arenguestluse. Vajadusel kaasatakse ka kasvatustöö metoodik või psühholoog.

- a) Arenguestluse läbiviimise tingimused ja kord
- Arenguestluse eesmärk on õppija kaasamine oma õpingute kavandamisse, samuti õppija arengu toetamine vastavalt tema individuaalsetele vajadustele.
 - Arenguestluse läbiviimisel osalevad õpilane, õpilase klassijuhataja ja vajadusel lapsevanem. Vajadusel võib kaasata kooli juhtkonna liikme, kasvatustöö metoodiku või psühholoogi.
 - Arenguestluse algatajaks on õpilase klassijuhataja.

- Klassijuhataja koostab ja annab õpilasele paar nädalat enne arenguvestluse toimumist eneseanalüüsi töölehe.
- Kas iseseisvalt või koos vanematega läbitöötatud lehe toob õpilane klassijuhatajale tagasi.
- Selle järgi koostab klassijuhataja arenguvestluse läbiviimise orienteeruva kava.
- Enne korralist arenguvestlust analüüsib klassijuhataja õpilase õpitulemusi või teeb neist väljavõtte (hinneteleht vm) ja küsib aineõpetajatelt lisainformatsiooni, mida oleks vestlusel vaja käsitleda.
- Arenguvestlus peab toimuma privaatses ja mugavas ruumis, kus ei viibi kolmandad isikud ega helise telefonid.
- Vestlust juhib klassijuhataja õpilase analüüsilehe ja eelnevalt valmis mõeldud kava alusel. Peamiselt peaks arenguvestlusel sõna saama õpilane.

b) Arenguvestluse tulemus

- Vestluse tulemusena peaks jõutama kokkuleppele õpilase järgmise arenguperioodi peamistes eesmärkides, nende realiseerimise meetodites ning kooli-kodu ühises strateegias õpilase abistamisel. Need tulemused vormistatakse kirjalikult ja allkirjastatakse.
- Arenguvestluse materjalid, samuti vestlusel räägitud, on konfidentsiaalsed ja neid ei tohi avaldada kolmandatele isikutele ilma kõigi osapoolte eelneva nõusolekuta.
- Kui õpilasel ja lapsevanemal tekib kaebusi ja küsimusi arenguvestluse läbiviimise kohta, on neil õigus pöörduda kooli juhtkonna poole.

VI Erivajadustega õppijatega tegelevad kooli töötajad

- 1) Erivajadustega õppijate õpetamisel ja õppetöö korraldamisel kaasatakse vastavalt vajadusele või määratakse täiendavat personali (tugiisik jne).
- 2) Koolis on moodustatud õppekasvatustöökomisjon, toimuvad kasvatustöö metoodiku ja kooli psühholoogi vastuvõttud ning konsultatsioonid kõikides õppeainetes.
- 3) Kui õpilasel on õppevõlgnevused erialaainetes, selgitab õpilase sobivuse antud erialale karjäärinõustaja.
- 4) Tugiteenused ja –süsteemid ning nende rakendamine erivajadustega õpilastele on määratletud kooli tugikeskuse töökorraldusega (lisa 26).

Käesolevas eeskirjas sätestamata küsimustes lähtutakse HTM 30. augusti 2006. a määrusest nr 25, mis on kehtestatud `Kutsõppeasutuse seaduse `§14 lg4 alusel ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §31 p1 alusel.